

Cách thức quản lý hoạt động tự học cho sinh viên khi tham gia học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Diệp Minh Tuấn*

Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Received: 08/3/2024; Accepted: 14/3/2024; Published: 20/4/2024

Abstract: Managing students' self-study activities is not only limited to managing class time in class but also includes managing students' self-organization of their learning process through self-study activities, group study, Visiting, practicing, interning, doing homework, studying at the library or at the dormitory... Managing self-study activities also includes managing study time, learning quality, spirit, and attitude and students' learning methods.

Keywords: Management, self-study activities

1. Đặt vấn đề

Trung tâm GDQP&AN - ĐHTN là cơ sở giáo dục đào tạo, được thành lập theo Quyết định số 2963/QĐ-TCCB, ngày 17/12/1992 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT và là đơn vị trực thuộc ĐHTN theo Quyết định số 170/QĐ-BGD&ĐT-TCCB, ngày 08/01/2002 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT tạo. Đến ngày 15/02/2017, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT ban hành Quyết định số 437/QĐ-BGDĐT về việc đổi tên Trung tâm Giáo dục quốc phòng Thái Nguyên thành Trung tâm GDQP&AN - ĐHTN.

Trong những năm vừa qua Trung tâm GDQP&AN - ĐHTN đã quán triệt Chỉ thị 12/CT-TW của Bộ Chính trị, Nghị định số 13/2014/NĐ-CP ngày 25/02/2014 của Chính phủ về quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật GDQPAN, cho cán bộ đảng viên, viên chức trong toàn Trung tâm để có nhận thức đúng đắn về mục tiêu nhiệm vụ GDQP&AN trong giai đoạn cách mạng hiện nay.

Trung tâm đã tổ chức thực hiện nhiệm vụ giảng dạy môn học GDQP&AN cho sinh viên trong toàn Đại học Thái Nguyên và các đơn vị liên kết giảng dạy theo phân luồng của Thông tư liên tịch 123/2015/TTLT-BQP-BGDĐT-BLĐT-BHXH ngày 05/11/2015. Hàng năm lưu lượng SV vào tham gia học tập rèn luyện tại Trung tâm trên 10 nghìn SV, ngoài nhiệm vụ học tập trực tiếp tại giảng đường và thao trường SV còn có kế hoạch tự học tại ký túc xá. Do đó cần quản lý tốt hoạt động tự học và tự nghiên cứu của SV. Hoạt động tự học (H ĐTH) của SV là quá trình người học chủ động chiếm lĩnh tri thức, kỹ năng, kỹ xảo nhằm đáp ứng tốt nhất cho hoạt động nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp. “Học để biết, học để làm, học để

chung sống và học để thành người”, vì thế đòi hỏi SV phải rèn luyện năng lực tự học cho bản thân để phù hợp với yêu cầu của xã hội. Ngoài ra, tự học còn có ý nghĩa và vai trò vô cùng quan trọng trong việc nâng cao chất lượng dạy ở bậc giáo dục Đại học hiện nay nói chung cũng như Trung tâm nói riêng. Trong xu thế hội nhập và toàn cầu hóa thì bản thân mỗi người phải phát huy nội lực tự học, tự tìm tòi nghiên cứu, độc lập, sáng tạo để thích ứng được với “xã hội học tập” - học thường xuyên và học suốt đời. Thực tế cho thấy trong các trường đại học hiện nay nói chung cũng như Trung tâm nói riêng, kỹ năng tự học (KNTH), tự nghiên cứu của SV còn nhiều hạn chế. Vì vậy, việc rèn luyện KNTH cho SV đã trở thành yêu cầu cấp bách, một nhiệm vụ quan trọng trong công tác đào tạo tại Trung tâm. Bài viết chủ yếu tập trung tìm hiểu các biện pháp quản lý H ĐTH của SV khi tham gia học tập rèn luyện tại Trung tâm. Quản lý H ĐTH của SV không chỉ giới hạn trong quản lý giờ học ở trên lớp mà còn gồm cả quản lý việc SV tự tổ chức quá trình học tập của mình thông qua các hoạt động tự nghiên cứu, học nhóm, tham quan, thực hành, thực tập, làm bài tập, học ở thư viện hay ở KTX... Quản lý H ĐTH cũng bao hàm cả quản lý thời gian học tập, chất lượng học tập, tinh thần, thái độ và phương pháp học tập của SV.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Kỹ năng tự học của SV, Kỹ năng lập kế hoạch tự học

SV biết xây dựng một chương trình hợp lý, có cơ sở khoa học phù hợp với từng cá nhân, tối ưu hoá hoạt động tự học của bản thân. Kỹ năng này bao gồm phát hiện, xác định và lựa chọn vấn đề tự học, các thứ tự công việc cần làm, sắp xếp thời gian cho từng công

việc một cách hợp lý với điều kiện và phương tiện hiện có, cụ thể là SV biết đặt kế hoạch tự học phù hợp với yêu cầu và nhiệm vụ học tập tại Trung tâm.

Kỹ năng tự tổ chức hoạt động tự học

SV có KN đọc sách tốt không những nâng cao kết quả tự học mà còn là điều kiện để giáo dục và hình thành nhân cách hoàn hảo. Thực tế có nhiều loại sách khác nhau, do đó SV phải có KN đọc sách, khai thác thông tin quý giá từ nhiều nguồn sách, nhằm tiếp thu linh hội tri thức. Để có KN đọc sách thuần thục, SV phải trang bị cho mình những tri thức về phương pháp, cách thức làm việc độc lập với sách qua những nghiên cứu của thành tựu như Triết học, Tâm lý học, Giáo dục học, Logic học... Muốn vậy, GV phải trang bị cho SV cách đọc sách một cách khoa học, phối hợp các KN hợp lý kết với sự quản lý đôn đốc, kiểm tra chặt từ các thầy quản lý khung các dãy nhà.

2.1.3 Kỹ năng hệ thống hóa kiến thức: Là KN tập hợp nhiều yếu tố đơn vị tri thức cùng loại, cùng chức năng có mối quan hệ hay liên hệ chặt chẽ với nhau làm thành một thể thống nhất.

Tự hệ thống hoá kiến thức trong hoạt động tự học là tự bản thân SV biết phân tích tổng hợp sâu chuỗi từng nội dung chính thành tổ hợp hệ thống hoá logic dựa trên kết quả điếm tiếp cận cấu trúc hệ thống và có thể trình bày bằng bảng hay sơ đồ hệ thống và trình bày theo logic nhất định. Thực hiện KN này giúp SV Cao đẳng, Đại học rèn luyện KN ghi chép tài liệu tham khảo và sách phát triển năng lực nhận thức, tự học và có thói quen tự học suốt đời.

2.1.4. Kỹ năng làm đề cương xêmina: Xêmina là hình thức học tập đặc biệt ở Đại học, Cao đẳng trong đó một tập thể sinh viên thảo luận với nhau trên cơ sở có sự chuẩn bị trước về vấn đề khoa học, có liên quan đến nội dung học tập dưới sự hướng dẫn của thầy cô. Việc chuẩn bị trước một vấn đề khoa học là sự tự giác nỗ lực riêng của bản thân sinh viên phát huy tối đa tính độc lập sáng tạo thông qua việc sưu tầm tư liệu, trình bày thảo luận và bảo vệ quan điểm khoa học của mình.

Tự học, tự nghiên cứu theo hình thức xêmina sẽ làm cho SV trưởng thành về cả lập trường khoa học tinh thần đấu tranh phê và tự phê, tính kiên trì, cẩn thận, tỉ mỉ đặc biệt rèn luyện đức tính trung thực về kết quả nghiên cứu của mình. Điều này chỉ đạt kết quả mong muốn khi người học có sự chuẩn bị kỹ về vấn đề có liên quan.

2.1.5 Kỹ năng ôn tập, dự thi và kiểm tra: là khả năng thực hiện có kết quả các hành động ôn tập (xác định thông tin, bổ sung thông tin và vận dụng chúng bằng cách lựa chọn, vận dụng tri thức và kinh nghiệm

phù hợp với điều kiện phương tiện đã xác định trong mục đích ôn tập. Nó là tổ hợp các hành động ôn tập được người học nắm vững biểu hiện mặt kỹ thuật và năng lực của hành động ôn tập có ý nghĩa quyết định kết quả của hoạt động tự học. KN ôn tập là một hệ thống mở rộng tính phức tạp nhiều tầng bậc và mang tính phát triển.

2.1.6 Kỹ năng tự kiểm tra - tự đánh giá rút kinh nghiệm

Nhiệm vụ của tự học tự nghiên cứu của sinh viên không chỉ dừng lại ở chỗ linh hội tri thức mà phải biết kiểm tra - đánh giá kết quả của sự linh hội đó. Tự đánh giá trong hoạt động tự học của bản thân giúp SV viên phát hiện những sai sót, tìm ra nguyên nhân chủ quan, khách quan ảnh hưởng đến hiệu suất của quá trình tự học, tự nghiên cứu. Từ đó cần phải điều chỉnh kịp thời bằng cách bổ sung, nếu cần phải thay đổi cả phương pháp, KN-KX để phù hợp với tình huống tự học. Tự kiểm tra, tự đánh giá, tổng kết kinh nghiệm với thái độ khách quan “khi thành công phải xem xét vì sao thành công, khi thất bại cũng phải xem xét để mà tránh đi”. Việc tự kiểm tra, tự đánh giá có thể tiến hành thường xuyên theo từng kỳ, từng môn, từng KN cụ thể.

Tự kiểm tra, tự đánh giá rút kinh nghiệm các KNTH hay các công việc tự học thông qua kết quả học tập của bản thân. SV có thể thực hiện KN này bằng nhiều cách khác nhau: so sánh tri thức về vấn đề trước và sau khi vận dụng các phương pháp, KNTH, so sánh tỉ lệ kiến thức cần thiết đã biết, chưa biết với những bài viết có tính khoa học, tính thực tế cao, những bài kiểm tra, thi học phần, học trình tốt nghiệp... SV xác định đúng và sai những điều cần làm và tự kiểm tra, tự đánh giá kết quả của mình, so sánh kết quả điếm, nhận xét của thầy cô và những người xung quanh.

2.2 Cách thức quản lý hoạt động tự học của SV

2.2.1. Lập kế hoạch quản lý

Lập kế hoạch quản lý hoạt động tự học của SV cần phải căn cứ trên kế hoạch chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ năm học của Trung tâm và đặc biệt là phù hợp với điều kiện thực tế của Trung tâm. Để thực hiện được cần phải lập kế hoạch tổ chức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên nghiên cứu, học tập nâng cao nhận thức về kế hoạch hoá công tác quản lý hoạt động tự học của SV dưới nhiều hình thức khác nhau: toàn trường, theo khoa, theo nhóm và cá nhân; tổ chức các buổi tập huấn, hội thảo, tọa đàm. Đồng thời xây dựng kế hoạch thông tin và truyền thông và tổ chức tuyên truyền về công tác quản lý hoạt động tự học của Trung tâm. Ngoài ra, thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động tự học của SV để có biện

pháp điều chỉnh, cải tiến nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động. Trung tâm cũng cần có hệ thống thông tin dữ liệu quản lý để phục vụ việc lập kế hoạch và tổ chức truyền thông đầy đủ các văn bản, nguồn học liệu về kế hoạch quản lý hoạt động tự học của SV Trung tâm tới các cán bộ quản lý cũng như tới giảng viên.

2.2.2. Bồi dưỡng nâng cao nhận thức và trang bị kỹ năng tự học cho SV

Tiến hành tổ chức các hoạt động nhằm bồi dưỡng, nâng cao nhận thức, xây dựng động cơ thái độ học tập cho SV. Đổi mới hình thức hoạt động để thực hiện tốt quá trình tự học của SV với các hoạt động cơ bản là hoạt động xã hội, học tập, văn hóa thể thao, vui chơi giải trí, định hướng nghề nghiệp. Các hoạt động này có thể tổ chức thành các hội thi, trải nghiệm thực tế, sinh hoạt câu lạc bộ.

Ngoài ra, Trung tâm tiến hành tổ chức bồi dưỡng, rèn luyện kỹ năng tự học cho SV với ý thức tự giác, tích cực và chủ động. Để thực hiện được, cán bộ quản lý, giảng viên phải luôn làm mới các hình thức tổ chức hoạt động tự học bằng cách tổ chức hoạt động ở mỗi chủ đề, môn học phải đa dạng và có sự thay đổi cho phù hợp với mục đích, yêu cầu của môn học; phù hợp với khả năng, tâm lý của SV; không để tình trạng hoạt động năm này giống hệt hoạt động năm trước.

Đổi mới PPDH tích cực lấy người học làm trung tâm

GV tổ chức hoạt động dạy học cần phát huy cao vai trò chủ động, tích cực, sáng tạo của SV và khai thác tối đa kinh nghiệm của SV đã có để các em tự thể hiện, tự khẳng định khả năng, thực hiện tốt hơn nhiệm vụ được giao khi tham gia vào các hoạt động tự học. Hơn nữa, tạo cơ hội cho SV huy động, tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học, các lĩnh vực giáo dục khác nhau vào giải quyết tình huống thực trong Trung tâm và cuộc sống xã hội. Để SV làm tốt cần phải hình thành ở các em những năng lực như: hoạt động, tổ chức hoạt động và biết giải quyết tình huống nảy sinh trong thực tiễn; tự nhận thức và tích cực hóa bản thân; định hướng nghề nghiệp; khám phá và sáng tạo; cùng sống, cùng làm việc với tập thể và hợp tác giữa cá nhân với các nhóm để đạt mục tiêu chung của hoạt động; tự học thông qua các hình thức hoạt động khác nhau.

Tổ chức hoạt động tự học trên lớp và ngoài giờ

Xây dựng kế hoạch và thực hiện bài giảng trên lớp theo đúng kế hoạch đề ra, hướng dẫn SV tự học tự nghiên cứu, định hướng cho SV giải quyết vấn đề. Có thể tổ chức cho SV hoạt động theo nhóm: hình thức này được áp dụng cho các hoạt động thảo luận, liên

hệ thực tiễn, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. GV đóng vai trò là người tổ chức, điều khiển, hướng dẫn cho SV trong quá trình học tập trên lớp; là “trọng tài” trong quá trình thảo luận của SV, giải đáp các thắc mắc của SV. Đẩy mạnh việc ứng dụng công nghệ thông tin trong việc tổ chức các hoạt động tự học cho SV. Tổ chức các hoạt động cho SV tự kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của mình, qua đó SV sẽ có biện pháp để điều chỉnh khả năng tự học của mình. Xây dựng mô hình SV tự quản ngoài giờ lên lớp, có sự tham gia định hướng tư vấn của các đơn vị chức năng, các tổ chức đoàn thể trong Trung tâm.

3. Kết luận

Việc hình thành và rèn luyện KNTH cho SV là một yêu cầu hết sức bức thiết nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội hiện nay. Trong xu thế hội nhập và toàn cầu hóa thì bản thân mỗi người phải phát huy nội lực tự học, tự tìm tòi nghiên cứu, độc lập, sáng tạo để thích ứng được với “xã hội học tập” học thường xuyên và học suốt đời. Quản lý hoạt động tự học của SV không chỉ giới hạn trong quản lý giờ học ở trên lớp mà còn gồm cả quản lý việc SV tự tổ chức quá trình học tập của mình thông qua các hoạt động tự nghiên cứu, học nhóm, tham quan, thực hành, thực tập, làm bài tập, học ở thư viện... Quản lý hoạt động tự học cũng bao hàm cả quản lý thời gian học tập, chất lượng học tập, tinh thần, thái độ và phương pháp học tập của SV. Vì thế Trung tâm cần thay đổi phương pháp quản lý, đổi mới PPDH theo hướng tích cực hóa hoạt động của người học. Cần cung cấp giáo trình đầy đủ và biên soạn các tài liệu hướng dẫn tự học cho SV. Bên cạnh đó, Trung tâm cần phải nhanh chóng trang bị CSVC đầy đủ, hiện đại cho SV như: mở rộng thư viện, có đủ tài liệu giáo trình, hiện đại hóa các phương tiện kỹ thuật dạy học... để SV tiến hành hoạt động tự học một cách có hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

1. Đinh Thị Hoàng Oanh (2013), “*Quản lý sinh viên nội trú ở trường Đại học Y Hải Phòng theo hướng tự quản*”, Luận văn Thạc sĩ, tr.16.
2. Phạm Minh Hùng (2005), *Các biện pháp giáo dục tính kỷ luật trong hoạt động học tập trên lớp cho học sinh đầu bậc tiểu học*, Luận án tiến sĩ, Đại học Sư phạm Hà Nội 1.
3. Trịnh Tấn Hoài (2017), *Quản lý giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên các trường đại học trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh trong tình hình mới*.
4. Phi, D.K. &, Lam, T.D. (2020). *Thực trạng hoạt động tự học của sinh viên Đại học Thái Nguyên*.